

„Erika“,

monografija o primabalerini Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu,

Svenke Savić, kritičarke i teoretičarka umetničke igre

Stopalo koje priča

Erika Marjaš, primabalerina Baleta Srpskog narodnog pozorišta, ostvarila je igračku karijeru u zlatno doba tada mladog baletskog ansambla u Novom Sadu (1960-1980). U knjizi posvećenoj njenoj umetničkoj karijeri autorka sumira deo istorije ovog Baleta kroz jedinstven igrački talenat balerine, kroz njene inovacije kao direktorske tog kolektiva, te znamenite javne ličnosti Novog Sada, dobitnice brojnih nagrada i priznanja, koja je jedina sa uspehom gostovala i u prestonici baletske umetnosti – Boljšom teatru u Moskvi.

Svenka Savić, dokumentuje profesionalni put ove uspešne karijere na osnovu razgovora sa umetnicom i izjava u mnogobrojnim intervjuima, zatim na osnovu 165 tekstova iz kritika o ukupno 45 raznih uloga, te na osnovu svedočenja prijatelja i poznavalaca umetnice i njene igre danas. Primenjuje rodnu perspektivu u odabranom metodu, da bi pokazala kako inovacije koje je Erika Marjaš uvela u Balet SNP-a većinom, nažalost, zajedno s njom nestaju 'sa scene'. Yaključuje da „ono što izostaje u mnogim procenama učinka žena uopšte jeste *činjenje po dobroj volji*, kao što je Erika Marjaš imala sluha i dobru volju za različite aktivnosti koje pokreću pojedinke, omogućavanje inovacija, kako bi se na različite načine poboljšala situacija u domenu umetničke igre“. Knjiga je upravo i nastala kao predlog kako da se piše i govori o značajnim savremenim ženama i njihovom doprinosu društvu primenom dostignuća u rodnim studijama – za nezaborav. Potkrepljuje autorka metod iscrpnim podacima iz različitih izvora, pre svega medijskih, gde su tragovi karijere ove velike baletske umetnice rasuti. Knjiga je pisana s ciljem da poveže nauku i umetnost u jedan metodološki pristup kao model budućih sličnih knjiga. Monografija „Erika“ je poslednja u nizu knjiga o znamenitim ženama Novog Sada kojima se Svenka Savić bavi već dvadeset godina u okviru Udruženja „Ženskih studija i istraživanja“ (koje su izdavač, u saradnji sa Futura publikacije), a odnosi se na afirmaciju žena iz nacionalnih zajednica u Vojvodini, od kojih je i Erika Marjaš, naša savremenica.

M. M. Stevanović